اخبار کوتاه

حمایت مجلس از تغییر الگوی کشت در کشاورزی

رئیس کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس بازدهم گفت: اجرای الگوی کشت محصولات کشاورزی به معنای نجات کشور است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از وزارت جهاد کشاورزی، «حمیدرضا حاجی‌بابایی» در حاشیه نشست هم‌اندیشی الگوی کشت محصولات کشاورزی افزود: اجرای الگوی کشت محصولات کشاورزی به معنای نجات کشور است و مجلس برای امنیت غذایی، سیاسی و اقتصادی مردم باید به این طرح کمک کند.

رئیس کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس گفت: این آمادگی در مجلس وجود دارد تا از اجرای الگوی کشت محصولات کشاورزی حمایت کند.

حاجی‌بابایی اضافه داد: پس از آن که وزارت جهاد کشاورزی برنامه‌ها و گفتمان مربوط به الگوی کشت، برای سال آینده را آماده و به مجلس ارائه کند ما نیز بررسی برنامه را انجام می‌کنیم و مناسب با برنامه‌ای که تدوین و از سوی این وزارتخانه ارائه شده، کمک خواهیم کرد.

وی در مورد اختصاص ردیف ویژه در قانون بودجه برای اجرای طرح الگوی کشت محصولات کشاورزی نیز تصریح کرد: تخصیص ردیف ویژه برای این طرح شدنی است.

رئیس کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس گفت: وزارت جهاد کشاورزی برای موفقیت طرح الگوی کشت، ممکن است حدود ۵۰ مؤلفه تعریف کند و وقتی مجلس اصل طرح را بپذیرد هر چه لازم باشد، برای موفقیت و اجرای آن انجام می‌دهد.

خبرهای خوش درباره آزادسازی منابع ارزی اعلام می‌شود

رئیس کل بانک مرکزی در خصوص آزادسازی هفت میلیارد دلار منابع ارزی بلوکه‌شده کشور گفت: پیشرفت‌های عملی در این زمینه ایجاد شده و به زودی خبرهای خوشی اعلام می‌شود. این منابع متعلق به بانک مرکزی و صندوق توسعه ملی است و بانک می‌تواند از آن استفاده کند.

به گزارش پیام آشنا، علی صالح‌آبادی در حاشیه مراسم رونمایی از درگاه یکپارچه اعلام نرخ ارز صرافی‌ها در پاسخ به خبرنگار ایرنا افزود: با هماهنگی وزارت امور خارجه پیشرفت‌های خوبی در زمینه آزادسازی ارز انجام شده است و نمی‌توانم جزییات بیشتری ارایه دهم؛ اما در روزهای آینده خبرهای خوبی در این خصوص منتشر می‌شود. حسابهایی نیز برای واریز ارز معرفی شده است.

وی افزود: منابع ارزی جزئی از دارایی‌های ملت ایران است و باید در راستای منافع کشور مورد استفاده قرار بگیرد. در همین راستا هم بانک مرکزی با همکاری دستگاه دیپلماسی از ابتدای استقرار دولت، پیگیری این موضوع را به طور جدی در دستور کار قرار داد که در یک مرحله خوشبختانه منجر به آزادسازی بخشی از منابع مسدودی در فنلیس پس از بیش از ۲۰ سال گردید که رسماً هم در این خصوص اطلاع رسانی شد.

صالح‌آبادی تاکید کرد: در خصوص سایر منابع مسدودی هم مذاکرات فشرده و مستمری در راستای استیفای حقوق قانونی ملت ایران انجام و طی هفته‌های اخیر هم پیشرفت خوبی در این خصوص حاصل شده است البته برخی ملاحظات بانکی در این زمینه باقی است که به طرف‌های مقابل اعلام شده و نمایندگان دو طرف در حال پیگیری این موضوع هستند.

تخصیص شماره اقتصادی جدید به فعالان اقتصادی

سازمان امور مالیاتی کشور در اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان از تخصیص شماره اقتصادی جدید به فعالان اقتصادی خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان امور مالیاتی کشور، این سازمان در اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان و با توجه به‌خروزت تخصیص و بهره‌برداری از شماره اقتصادی و ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی تبصره(۲) ماده۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم اقدام به تخصیص شماره اقتصادی جدیدبه فعالان اقتصادی نموده است. مؤدیان مالیاتی مکلفند از یکم مهرماه امسال برای صدور صورت‌حساب‌های فروش کالا و عرضه خدمات، قراردادها و سایر اسناد مشابه از شماره اقتصادی جدید استفاده کنند.

برای تمامی مؤدیانی که ثبتنام خود را در نظام مالیاتی تکمیل کرده باشند شماره اقتصادی منحصربفرد تخصیص می‌یابد.

شماره اقتصادی اشخاص حقوقی همان شناسه ملی این اشخاص است که از دی‌ماه سال ۱۳۹۹ به‌عنوان شماره اقتصادی در نظر گرفته است.

برای اشخاص حقیقی به ازاء هر ثبتنام و پرونده مالیاتی یک شماره اقتصادی صادر می‌شود.

فعالان اقتصادی می‌توانند با مراجعه به درگاه ملی خدمات الکترونیک سازمان امور مالیاتی به نشانی my.tax.gov.ir شماره اقتصادی صادره برای خود را مشاهده کنند.

گاز مایع در اروپا کمیاب و گران می‌شود

آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد گاز مایع در اروپا کمیاب و گران خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از آژانس بین‌المللی انرژی، با اشاره به اینکه ممکن است در نهایت اروپا برای گاز مایع کمیاب و گران قیمت از طریق کشتی با آسیا به رقابت بپردازد، گفت اروپا با "خطرات بی سابقه‌ای" برای عرضه گاز طبیعی خود در زمستان امسال، پس از آنکه روسیه اکثر محموله‌ها را قطع کرد، روبرو است.

به گزارش آسوشیتدپرس، این آژانس در گزارش فصلی گاز خود که دیروز دوشنبه منتشر شد، اعلام کرد اگر روسیه در بحبوحه جنگ در اوکراین گاز خود را به طور کامل قطع کند، کشورهای اتحادیه اروپا باید در طول زمستان استفاده از گاز خود را تا ۱۳ درصد کاهش دهند.

آژانس بین‌المللی انرژی توضیح داد که بیشتر این کاهش باید ناشی از رفتار مصرف‌کننده مانند کاهش یک درجه دما، تنظیم دمای بالا و حفظ صنعت و تأسیسات باشد.

روز جمعه، اتحادیه اروپا با اعمال کاهش حداقل ۵ درصدی مصرف برق در ساعات اوج مصرف موافقت کرد.

شرکت‌ها در اروپا مصرف گاز طبیعی خود را کاهش دادند، در برخی موارد با کنار گذاشتن فعالیت‌های انرژی‌بر مانند صنایع فولاد و کوره، در حالی که شرکت‌های کوچک‌تر ماندند نقوانی‌ها احساس می‌کنند هزینه‌هایشان به شدت کاهش یافته است.

دولت‌ها و شرکت‌های اروپایی بیشتر کمبود گاز روسیه را با خرید گاز طبیعی مایع گران‌قیمت که از طریق کشتی از کشورهایی مانند ایالات متحده و قطر می‌آید و با تأمین منابع به رسد از خطوط لوله از نروژ و آذربایجان جبران کرده‌اند.

خاندوزی در نشست خبری مطرح کرد:

احتمال جایگزینی کالابرگ به جای یارانه نقدی تا پایان امسال

سخنگوی اقتصادی دولت از اهتمام دولت برای ترمیم خسارت به کسب و کارهای مردم در حوادث اخیر خبر داد و گفت: متاسفانه آشوب‌های اخیر تاثیرات منفی روی کسب و کار و معیشت مردم داشته است؛ در این ارتباط مصوباتی برای ترمیم لطمات به کسب و کار روی پلتفرم‌ها در حال نهایی شدن است که به زودی اعلام می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، سید احسان خاندوزی دیروز در نشست خبری با اعلام اینکه وزارت اقتصاد از همه ابزار خود برای ترمیم خسارت به کسب و کارها استفاده می کند، گفت: همه باید برای ترمیم لطمه‌هایی که در روزهای گذشته به کسب و کارهای حقیقی و مجازی وارد شده تلاش کنیم.

وی گفت: **دولت هم اهتمام دارد با ابزارهایی** که در اختیار دارد برای جبران این خسارت های وارده به مردم اقدام کند؛ در این ارتباط دیروز با وزیر ارتباطات نیز گفت‌وگویی داشتم و اعلام کردم که وزارت اقتصاد آمادگی دارد از ابزارهایی چون مشوق های مالیاتی برای ترمیم این آسیب ها استفاده کند.

خاندوزی خاطر نشان کرد: متاسفانه آشوب‌های اخیر تاثیرات منفی روی کسب و کار و معیشت مردم داشته است؛ مصوباتی برای ترمیم لطمات به کسب و کار روی پلتفرم‌ها در حال نهایی شدن است که به زودی اعلام می‌شود.

تورم به صورت هفتگی پایش می شود

خاندوزی یادآور شد: باید گفت که در بهار امسال رشد اقتصادی در بخش کشاورزی نیز نسبت به بهار سال گذشته که منفی ۵ درصد بود، بهبود نسبی یافته است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی بهبود تورم ماهانه و نقطه به نقطه بخش تولید را نیز یکی از شاخص های امیدوارکننده اقتصادی برشمرد و گفت: در بهار امسال تورم تولید به ۴۹ درصد رسید در حالی که این شاخص در بهار سال گذشته ۷۳ درصد بود؛ البته این شاخص همچنان رضایت بخش نیست و دولت برنامه جدی دارد تا این شاخص را کاهش دهد.

وی یادآور شد: تورم تولیدکننده از شاخص های مهمی است که اگر روند آن رو به افزایش باشد، پس از چند ماه اثر خود را بر تورم مصرف کننده نشان می دهد.

خاندوزی در پاسخ به سوال دیگر ایرنا درباره صفر شدن سود بازپرداخت وام قرض الحسنه تا سقف ۱۰ میلیون تومان در برخی بانکها گفت: این اقدام برای وام های زیر ۱۰ میلیون تومان در دو بانک قرض الحسنه است که بانک مرکزی جزئیات آن را این هفته اعلام می کنند.

وی با تاکید بر اینکه بانک‌های دولتی سهم تسهیلات خرد را افزایش دهند، افزود: این جزئی از برنامه دولت برای تامین نیاز مردم در دسترسی به تسهیلات خرد است. تاکید به بانک‌های دولتی این بود سهم تسهیلات و تامین مالی خرد را افزایش دهند تا دسترسی آسانتری برای عامه مردم داشته باشند.

سخنگوی اقتصادی دولت با اشاره به دو برابر شدن افزایش سرمایه بانک قرض الحسنه مهر، ابراز امیدواری کرد که این بانک‌های قرض الحسنه قدرت سرمایه بیشتری بیابند تا مردم دسترسی بهتری داشته باشند.

آخرین وضعیت اعطای کالابرگ الکترونیکی

سخنگوی اقتصادی درباره آخرین وضعیت کالابرگ گفت: این موضوع از دستور کار دولت خارج نشده است اما قرار شده گزارش عملکرد دوره آزمایشی در ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ارائه شود که چنین شد.

وی افزود: وزارت تعاون پیشنهاد داد مهرماه یک دوره آزمایشی دیگر داشته باشد تا مردم با مشکل عدم خدمت مواجه نشوند و امیدوارم قبل از پایان سال این کار عملی شود.

قرعه کشی در سامانه خودرو حذف شد

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت عنوان کرد که قرعه‌کشی برای جز تعدادی از محصولات ایران‌خودرو (که آن‌ها نیز تا پایان سال خارج خواهند شد) حذف شده و این تعداد محصولات توسط خود شرکت عرضه خواهند شد. در حقیقت دیگر فروشی در قالب سامانه یکپارچه نخواهیم داشت و شرکت‌های خودروساز از طریق سایت‌های فروش خود برای عرضه محصولات اقدام می‌کنند.

به گزارش پیام آشنا، امید قالیباف ضمن اشاره به خروج اکثریت محصولات خودروسازان امم از دولتی و خصوصی بر حذف سامانه یکپارچه فروش خودرو به جهت قرعه‌کشی تاکید و اظهار کرد: پیش از این که سامانه فروش یکپارچه خودرو با فرایند قرعه‌کشی دلشتیم، حدود ۱۰ خودروساز، محصولات خود را در آن قالب عرضه می‌کردند، اما اکنون اکثریت خودروها با توجه به افزایش تولید و متعادل شدن عرضه و تقاضا از شمول قرعه‌کشی خارج شده‌اند و در حال حاضر تنها ایران خودرو باقی مانده است که تعدادی از محصولات خود را با فروش به‌صورت قرعه‌کشی عرضه می‌کند.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: بر این اساس دیگر سامانه یکپارچه «خوشوعیت» خود را از دست داده است و دیگر به آن معنا وجودندارد و با سازوکار قبلی فعال نخواهد بود و بدین ترتیب با توجه به اینکه ایران‌خودرو تنها عرضه‌کننده تعدادی از محصولات خود در قالب قرعه‌کشی است، از مهر ماه توسط خود ایران‌خودرو انجام خواهد شد.

وی افزود البته که طی چند گام با افزایش تولید محصولات، خودروهای مشمول باقی‌مانده نیز از شمول قرعه‌کشی خارج خواهند شد. در گام نخست خودرو تارا از فرآیند قرعه‌کشی خارج خواهد شد و در گام‌ها بعدی، همانگونه که اشاره شد با افزایش تولید، بدون قرعه‌کشی عرضه صورت می‌گیرد.

قالیباف در پاسخ به این سوال که آیا فروش‌های خارج از قرعه‌کشی در قالب «طرح‌های فروش بدون قرعه‌کشی» از طریق سامانه یکپارچه خواهد بود یا هر سری خودروساز خود اقدام به فروش به‌صورت مجزا می‌کند؟ تصریح کرد: هر شرکت خودروساز خود از طریق سایت‌های خود اقدام به فروش خواهند کرد. مجدد تاکید می‌شود که ایران‌خودرو نیز برای همین تعداد محصول باقی مانده در فرآیند قرعه‌کشی، از طریق سایت فروش شرکت، اقدام می‌کند.

سخنگوی وزارت صمت در پایان تاکید کرد: همانطور که پیشتر وعده داده شده بود، به زودی و تا پایان سال همین تعداد محصول باقی‌مانده در فرآیند قرعه‌کشی نیز با افزایش تولید، از شمول قرعه‌کشی خارج می‌شوند.

معاون توسعه بازرگانی جهاد کشاورزی البرز خبر داد:

قیمت گوشت مرغ گرم در البرز کاهش می یابد

معاون توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی جهاد کشاورزی البرز با اشاره به افزایش گوشت مرغ گرم در طی هفته های گذشته در بازار مصرف، گفت: به زودی قیمت این محصول با نرخ مصوب در بازار عرضه می شود.

به گزارش پیام آشنا، محمدمهدی عظیمی با بیان اینکه قیمت مصوب مرغ از مدتی پیش از سوی سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان تعیین شده است، افزود: پس از این اعلام قیمت، هیچ گونه تغییر قیمتی نداشته ایم و ابلاغ جدیدی از سوی سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان اعلام نشده است.

وی یکی از دلایل گرانی گوشت مرغ گرم در بازار مصرف را موضوع عرضه و تقاضا عنوان کرد و گفت: اواخر شهریور ماه در بستر فضای مجازی مطلبی از سوی اتحادیه مرغداران منتشر شد که دولت تصمیم دارد در پایان شهریور ماه قیمت اصلاحی مرغ را اعلام کند.

معاون توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی جهاد کشاورزی استان البرز با بیان اینکه استان البرز در تولید گوشت مرغ خودکفا نیست، گفت: در پی این اظهارنظر، ورودی گوشت مرغ گرم از سوی استان های وارد کننده کاهش یافت به همین دلیل شاهد یک شوک قیمتی در بازار مصرف شدیم.

عظیمی افزود: در همین راستا جهاد کشاورزی البرز به عنوان متولی تامین گوشت مرغ از ذخایر استراتژیک استان البرز با همانهنگی شرکت پشتیبانی امور دام استفاده کرده و گوشت مرغ منجمد را با قیمت مصوب ۴۸ هزار تومان وارد بازار مصرف کرد.

وی میزان ورودی گوشت مرغ گرم را به استان رو به افزایش دانست و گفت: به دلیل ماندگاری کوتاه گوشت مرغ گرم، تولیدکنندگان و کشتارگاه ها قادر به نگهداری طولانی مدت این فراورده نیستند به همین دلیل میزان عرضه گوشت مرغ گرم در بازار در روزهای آینده افزایش می یابد.

معاون توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی جهاد کشاورزی استان البرز نیاز روزانه بازار استان به گوشت مرغ گرم را ۲۵۰ تن عنوان کرد و گفت: حدود ۲۵ تن از این محصول توسط بارانداز فردیسان تامین می شود و مابقی آن توسط بقیه صنوف وارد استان می شود.

وی با اشاره به اینکه تاچندی پیش نهاده های مورد نیاز واحدهای مرغ گوشتی با ارز چهار هزار و ۲۰۰ تومانی تامین می شده است، افزود: اکنون این نهاده ها با ارز نیمایی تهیه می شود که نیاز است تا یک بازنگری در قیمت مصوب از سوی سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان انجام شود که در اینصورت میزان تولید گوشت مرغ گرم نیز افزایش می یابد.

عظیمی یادآور شد: در صورتیکه مصرف کنندگان در بازار با قیمتی بیش از قیمت مصوب روبرو شدند مراتب را به تلفن ۱۲۴ اعلام کنند.

اتصال شرکت‌های پرداخت یار به پنجره واحد تجارت الکترونیکی

برای تسهیل حداکثری در اعطای اینماد و کمک به فرایند پالایش درگاه‌های پرداخت موجود، نشست خیری مشترک با تشکل‌های تخصصی و شرکت‌های پرداختیار برای اتصال شرکت‌های مذکور به پنجره واحد تجارت الکترونیکی و ارائه وسرویس اعطای خودکار اینماد بدون ستاره برگزار شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از روابط عمومی مرکز توسعه تجارت الکترونیکی (مرکز تنا) نشست خبری مشترک با حضور نمایندگان سازمان نظام صنفی رایانه‌ای (کمیسیون‌های پرداختیاری و فین‌تک)، انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های پرداخت و انجمن صنفی فناوری نوین مالی (فین‌تک) و شرکت‌های پرداختیار زرین‌پال، زیبال، آیدی پی، ست پی، پی استار، وندار، پی پینگ و پاریی در محل مرکز تنا برگزار شد.

پس از ابلاغ الزام اینماد برای پرداختیارها در سال گذشته توسط بانک مرکزی و شرکت شایرک، به منظور رعایت کامل ملاحظات و رفع نگرانی‌های بخش خصوصی، جلسات متعددی با تشکل‌های بخش خصوصی با محوریت سازمان نظام صنفی رایانه‌ای و شرکت‌های پرداختیار برگزار و راهکارهای تسهیل کننده مختلفی از جمله اینماد بدون ستاره، سازوکار سایر حوزه‌های مالی، اعطای نامحدود اینماد در قالب زیردامنه برای بازارگاه‌ها طراحی و پیاده‌سازی شد.

از همان زمان یکی از درخواست‌های مکرر شرکت‌های پرداختیار، ارائه وسرویس اعطای خودکار اینماد به منظور تسهیل حداکثری برای کسب‌وکارها بود که از سال گذشته در دستور کار مرکز تنا قرار گرفت و پس از رفع موانع و حل چالش‌ها از تابستان سال جاری با همکاری سه شرکت پرداختیار مراحل آزمایشی انجام و طی نشست خبری مشترک برای استفاده همه شرکت‌های پرداختیار اطلاع رسانی شد.

بدین منظور علاوه بر ایجاد زیرساخت پنجره واحد تجارت الکترونیکی به عنوان درگاه واحد ارائه خدمات مختلف به کسب‌وکار اینترنتی، تغییرات متعددی در سامانه اینماد از جمله مجهز شدن ورود سامانه اینماد به ورود از طریق سامانه احراز مشترکان تجارت الکترونیکی (امنا)، کنترل سیستمی سه روش احراز دامنه، تکمیل خودکار فرایند اینماد، انتقال پرداخت تعرفه اینماد به حساب پرداختیار انجام گرفت.

بدین ترتیب شرکت‌های پرداختیار می‌توانند بدون نیاز به ثبت نام و تکمیل اطلاعات در سامانه اینماد، توسط کسب‌وکار، صرفاً با فراخوانی و ارسال اطلاعات، کد احراز دامنه را دریافت و نهایتاً صرفاً با یک‌بار انتقال کاربر به سامانه اینماد از طریق سامانه امنا به منظور تأیید تعهدنامه و کنترل سیستمی احراز دامنه، برای کسب‌وکار ها دریافت کنند.

لازم به ذکر است اینماد بدون ستاره فرآیند ساده شده اعطای نماد تجارت الکترونیکی برای کسب‌وکارهای خرد است که به عنوان اولین تجربه مجوز ثبت محور در کشور صرفاً با احراز هویت و دامنه طراحی و عملیاتی شده است. البته به منظور مدیریت ریسک ناشی از عدم انجام احرازهای دیگر در فرآیند اصلی اینماد و جلوگیری از بروز تخلفات و کلاهبرداری‌های گسترده، کسب وکار خرد به گونه ای تعریف شده که تعداد و مجموع مبلغ تراکنش‌های آن در ماه به ترتیب کمتر از ۱۰۰ عدد و ۱۰۰ میلیون تومان باشد و این موضوع به صورت سیستمی کنترل می‌شود. در صورت عبور کسب وکار خرد از از سطح تعیین شده، اخطار متناسب به کسب‌وکار داده شده و کسب وکار موظف است ظرف ۱۰ روز نسبت به تبدیل اینماد بدون ستاره به اینماد ستاره‌دار اقدام کنند.

در این نشست مشترک، تشکل‌ها و شرکت‌های پرداختیار ضمن تأیید طراحی صورت گرفته و تشکر بابت اقدامات انجام شده به بیان پیشنهادات و دغدغه‌های خود در زمینه تقویت سازوکارهای نظارتی اینماد به منظور جلوگیری از بروز تخلفات و کلاهبرداری‌ها، بررسی پیگیری نحوه تعریف درگاه QR Code توسط شرکت‌های پرداختیار، فعال شدن کارگروه سیاستگذاری تجارت الکترونیکی طبق اساسنامه مرکز تنا، برگزاری جلسات کارگروه نوآوری و توسعه کاربردهای تجارت الکترونیکی به منظور رفع مشکل حوزه‌های جدید و مقررات گذاری نشده، جلوگیری از صدور مجوزهای متعدد برای کسب‌وکارهای اینترنتی با وجود اینماد، ارائه توضیحات و دریافت پیشنهادی اصلاحی در زمینه طبقه‌بندی فعالیت‌ها در سامانه اینماد، تقویت رتبه اعتماد به عنوان شاخص ریسک کسب وکار و سطح بندی و منوط شدن ارائه خدمات به کسب وکارها براساس رتبه اعتماد پرداختند.

یادداشت

نقش اعتماد بر رشد اقتصادی

سرمایه فیزیکی، مالی و انسانی سه مولفه تاثیرگذار برای تحقق رشد اقتصادی محسوب می‌شوند. اکثر قریب به اتفاق دانشمندان و محققان اقتصادی اذعان دارند، در صورت نبود سرمایه اجتماعی امکان جذب و تجمیع سرمایه‌های فیزیکی، مادی و انسانی بعید به نظر می‌رسد.

مهم‌ترین مشخصه سرمایه اجتماعی «اعتماد» است. سرمایه اجتماعی ظرفیتی است که از رواج اعتماد در بین اعضای یک جامعه پدیدار می‌شود. اعتماد همچون نخ تسبیحی اجزای یک جامعه را در کنار یکدیگر قرار می‌دهد. عنصر اعتماد موجب خلق حس اشتراک، جمعی‌پذیری و احساس تعلق خاطر به یکدیگر می‌شود. بالا بودن میزان اعتماد در یک جامعه باعث رشد فضایلی مانند وفاداری، ایثار و گذشت، همیاری و کمک، صداقت و درستکاری می‌شود. به‌عنوان نمونه درصورتی که خودروی فردی دچار مشکل فنی شود و نیاز به کمک داشته باشد، در شرایطی که سطح اعتماد در جامعه پایین باشد، سایر افراد جامعه به‌دلیل نبودن اعتماد و ترس از مورد سوءاستفاده قرار گرفتن از کمک کردن امتناع می‌ورزند. موقعیتی را تصور کنید که در آن فردی به‌دلیل مشکل مالی پیش آمده مجبور به قرض گرفتن از سایر افراد جامعه می‌شود. حال اگر این اتفاق در یک محیط با سطح اعتماد پایین رخ دهد، افراد از قرض دادن نسبت به یکدیگر که نوعی فداکاری است، خودداری می‌کنند. اکنون محیط اقتصادی با سطح اعتماد بالا را در نظر بگیرید، در این بستر فارغ از قواعد و مقررات رسمی، فعالان اقتصادی با یکدیگر همکاری و تعامل می‌کنند. نسبت به قیمت و کیفیت محصول خریداری‌شده از یکدیگر تردید ندارند و می‌توانند به راحتی از یکدیگر استقراض کنند. در شرایط بد اقتصادی، مراعات حال یکدیگر را می‌کنند و از مساعدت و همکاری با یکدیگر استقبال می‌کنند.

در خلال بحران نفتی در اوایل دهه ۱۹۷۰ دو تولیدکننده خودرو در دو سوی مختلف از جهان؛ یعنی مزدا و دایملربنز هر دو با کاهش فروش و چشم‌انداز ورشکستگی مواجه شدند. در هر دو مورد، کنائلاقی از شرکت‌هایی که به‌طور سنتی طرف تجاری این بنگاه‌ها به حساب می‌آمدند به رهبری بانک‌های بزرگ آنها راتحت دادند. ترامت سومیتومو درباره مزدا و دویچه بانک درباره دایملر با وام دادن اعتبارات لازم و با شرایط مناسب، در هر دو مورد سودهی آنی بانک‌ها برای بقای خودروسازان قربانی شد؛ اما این استراتژی بلندمدت را در خود داشت.

آلمان و ژاپن دو مصداق خوب برای جوامع با سطح بالای اعتماد هستند. در محیط‌های کاری آلمان و ژاپن یک اعتماد دوطرفه و متقابل بین کارفرما و کارگر وجود دارد. یک مدیر آلمانی و ژاپنی همگام با کارگران در محیط کار حاضر می‌شوند. مدیر نقش یک پدر دلسوز را ایفا می‌کند و به کارمندان خود دوطرفه و متقابل بین کارفرما و کارگر وجود دارد. یک مدیر آلمانی و ژاپنی همگام با کارگران در محیط کار حاضر می‌شوند. مدیر نقش یک پدر دلسوز را ایفا می‌کند و به کارمندان خود دوطرفه و متقابل بین کارفرما و کارگر وجود دارد. یک مدیر می‌برد. بنابراین آنها با میزان بالایی از وفاداری، ایثار و درستکاری وظایف محول‌شده را انجام می‌دهند. در ژاپن و آلمان رابطه بین مدیر و کارگرها مانند خیابان دوطرفه است. از این رو به ندرت یک کارگر محیط کار خود را تغییر می‌دهد و تقریبا به‌صورت نانوشته، مادام‌العمر در یک‌مکان ثابت به کارخود ادامه می‌دهد. همچنین عامل اعتماد باعث شده است میزان اخراج کارگران در این دو کشور پایین باشد. همچنین تعداد اعتصابات در این کشورها پایین و سطح خلاقیت و بهره‌وری بالاست. تا حدی شرایط متفاوت از آلمان و ژاپن را می‌توان در فرانسه و جنوب ایتالیا ملاحظه کرد. در این دو منطقه به‌دلیل پایین بودن اعتماد نسبت به ژاپن و آلمان، روابط بین کارگران و مدیر، سلسله‌مراتبی، فاقد انعطاف و کمتر خلاقانه است.

حال مرتبهای بالاتر از اعتماد، اعتماد بین افراد جامعه و دولت است. در کتاب «در جست‌وجوی ۶هزار روز گمشده»، نویسنده اشاره می‌کند، در جریان سونامی سال ۲۰۱۱ در ژاپن بودم شایعه‌ای قوی توسط رسانه‌ها منعکس شده بود که تشعشعات اتمی، آب آشامیدنی را آلوده کرده است و من نگران نوشیدن آب بودم. از برخی ژاپنی‌ها پرسیدم در این وضعیت چه کار می‌کنید و آنها پاسخ دادند تا دولت اعلام خطر نکرده آب می‌خوریم. این مرتبه از اعتماد به دولت از انجانشأت می‌گیرد که دولت ژاپن در مصائب و مشکلات در کنار مردم بوده و آنها را تنها نگذاشته است. به‌عنوان نمونه در بحران کرونا دولت یوشیهیده با شعار «کار برای مردم» توسط مردم انتخاب شد و سپس در دوران کرونا از بیماران، آسیب‌دیدگان و حتی اصناف حمایت کافی کرد.

اما آنچه بیشتر حائز اهمیت است، رابطه بین دولت‌ها و فعالان اقتصادی است. دولت‌های آلمان و ژاپن همواره بسترهای لازم را برای رشد بخش خصوصی فراهم کرده‌اند. از سوی دیگر بخش خصوصی در کنار تلاش برای کسب سود بیشتر به دنبال خلق حس غرور و ایجاد هویت ملی برای جامعه است. برای ژاپنی‌ها تویوتا، سونی، هوندا، میتسوبیشی و... برای آلمانی‌ها دایملر، زیمنس، بوش، داروسازی بایر و... حکم بخشی از هویت ملی آنها را دارد. طی دهه‌ها دولت‌های ژاپن و آلمان بخش خصوصی خود را همراهی کرده‌اند و هرگز آن را رقیب جدی برای خود نپنداشته‌اند. در جهت مخالف در چین همواره این نگرانی وجود دارد که بخش خصوصی در صورت بزرگ‌شدن مورد تعرض دولت قرار گیرد. همچنین دولت نیز بخش خصوصی بزرگ‌مقیاس را رقیب جدی برای خود تصور می‌کند و چندان از آن استقبال نمی‌کند. به همین خاطر و به‌دلیل اعتماد پایین بخش خصوصی به حزب کمونیست چین، بنگاه‌های خصوصی بزرگ‌مقیاس با نام‌های پرآوازه در سطح بین‌المللی در چین (همانند آنچه در ژاپن و آلمان وجود دارد) شکل نگرفته است و بسیاری معتقدند که همین ظن دولت در نهایت رشد اقتصادی چین را می‌خواباند.

در ایران نیز اغلب بنگاه‌های اقتصادی بزرگ‌مقیاس دولتی یا شبه‌دولتی هستند و بخش خصوصی نتوانسته است همگام با بخش دولتی رشد و نمو داشته باشد. یکی از عوامل نبود بنگاه‌های خصوصی بزرگ‌مقیاس نیز نازل بودن متغیر اعتماد در اقتصاد است. در عین حال که یکی از عوامل پایین بودن بهره‌وری در اقتصاد ایران، پایین بودن اعتماد بین کارگر و کارفرماست.

سخن آخر اینکه اعتماد کالایی بس گرانبهاست که درصورت مستهلک شدن و از بین رفتن، مدت زمان بسیار طولانی لازم است تا ترمیم و بازسازی شود. به گفته فوکویاما، سطح اعتماد موجود در جامعه عامل تعیین‌کننده برای رشد و پیشرفت اقتصاد محسوب می‌شود.

سیدجواد جمالی
Alborz.payam@gmail.com